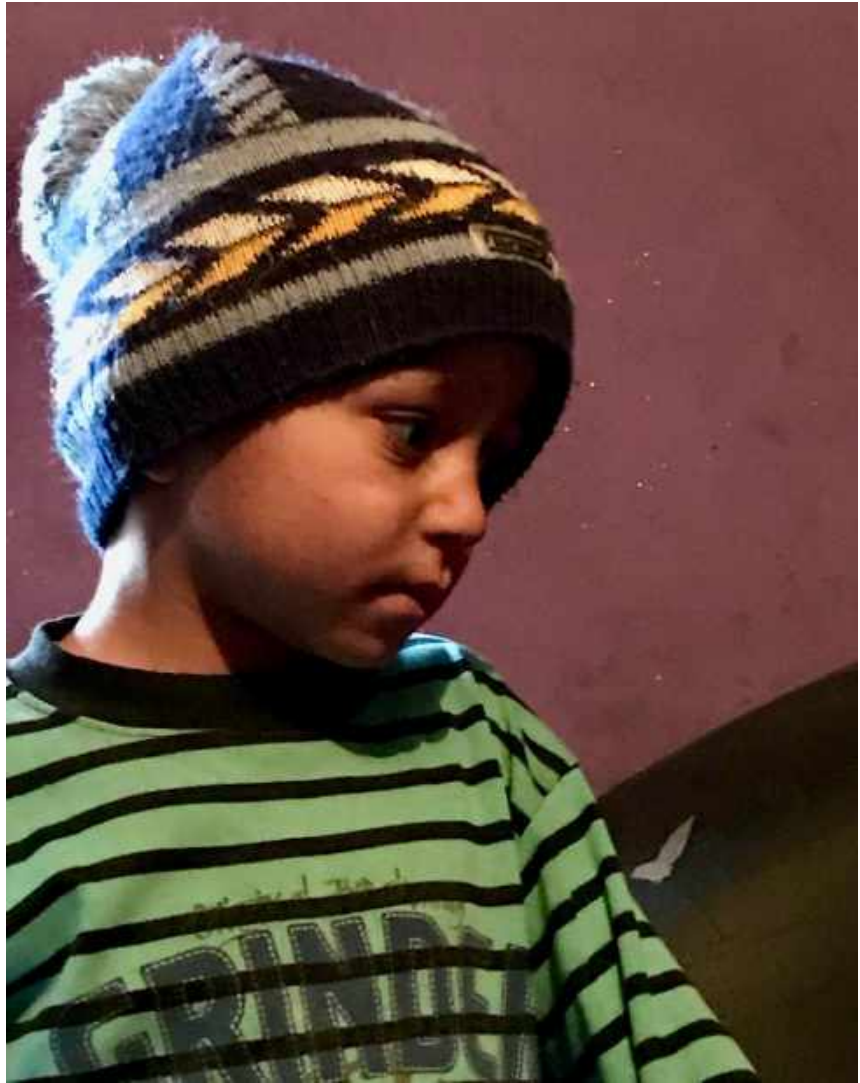

Jaarrapportage

2019

Christian Roma Support (CRS)
Vierambachtsstraat 20
3023 AM Rotterdam
Tel. 010-4774442
info@christianromasupport.nl
www.christianromasupport.nl
IBAN: NL41 INGB 0005 9861 22

JAARRAPPORTAGE 2019

INHOUD

Voorwoord	pag. 3
Visie en doel	pag. 4
Projectlanden	pag. 5
Activiteiten Nederland	pag. 12
CRS-team	pag. 15
Financieel Verslag	Bijlage

VOORWOORD

Terwijl we in eerdere jaren voornamelijk in Oost-Europa steun gaven aan Romagezinnen, is de afgelopen periode het werkgebied meer verschoven naar de Balkan. Daarnaast zijn we in 2019 ook een Roma-project gaan steunen in India. In dit land ligt de oorsprong van de Roma-bevolking en nog steeds wonen er miljoenen Roma, die de *Banjara-gypsies* worden genoemd. Ze zijn onderverdeeld in meer dan vijftig subgroepen en behoren tot de kastelozen in het land. In de stad Mumbai werken we samen met een christelijke Banjara-organisatie, die zich bekommert om hun volksgenoten en hen helpt een beter leven op te bouwen. Het is ons gebed dat door ons werk met name de kinderen, in de verschillende projectlanden waar we werken, hun identiteit zullen omarmen en nieuwe kansen zullen krijgen.

**“Blijdschap
en vreugde
zullen zij
verkrijgen”**

Jes. 35:10

Anneke Steinmann

Rotterdam, maart 2020

VISIE EN DOEL

Veel Roma in Europa en elders in de wereld leven in de marge van de samenleving. Zij worden ernstig gediscrimineerd en buitengesloten. Terwijl in de communistische tijd iedereen vast werk had, verloren bij de privatisering van bedrijven de Roma steeds als eerste hun baan. Meestal lukte het hen niet om ergens anders weer aan de slag te komen. Ook de ambachten die zij uitoefenden werden steeds meer vervangen door de industrie. Nog altijd is een groot percentage Roma analfabeet. Zij missen hierdoor de toegang tot sociale voorzieningen of medische zorg. Door de lokale overheden wordt er nauwelijks aandacht besteed aan de economisch en sociaal achtergestelde positie van de Roma. De negatieve houding van de lokale ambtenaren versterkt veeleer de marginalisering van deze bevolkingsgroep. Er zijn honderden voorbeelden bekend waarbij Roma slachtoffer werden van racistisch geweld, terwijl er door politie of overheid niet werd ingegrepen. Door hoge werkloosheid, stigmatisering en sociale uitsluiting heeft de armoede en verpaupering onder de Roma in veel landen ongekende vormen aangenomen.

Christian Roma Support (CRS) wil vanuit christelijk perspectief arme Roma ondersteuning bieden, hen stimuleren om onderwijs te volgen, en hen aansporen een leven te leiden in verbondenheid met God. Ook willen wij het negatieve beeld dat er over de Roma bestaat over hun cultuur en leefwijze doorbreken.

PROJECTLANDEN – enkele hoogtepunten

Bulgarije, Montenegro, N-Macedonië, Oekraïne, Roemenië, Servië, India

Bulgarije

Voor Romakinderen in Bulgarije is deelname aan school een grote uitdaging. Omdat zij thuis Romani spreken, beheersen ze de Bulgaarse taal niet goed. Daarnaast missen zij allerlei basisvaardigheden. Bovendien kunnen ouders schoolbenodigdheden niet betalen. Veel van onze projecten zijn erop gericht om kinderen te helpen naar school te gaan.

Zoals het 'Back to School'-project. Het schooljaar in Bulgarije begint op 15 september en is een onoverkomelijke kostenpost voor een arm Romagezin; een kind heeft nieuwe kleding nodig, nieuwe schoenen, een rugzak, potloden en notitieboeken. Vanuit het project geven we support hiervoor, zodat Romakinderen volledig uitgerust naar de eerste schooldag kunnen gaan. We zien dat de kinderen echt gemotiveerd aan het onderwijs deelnemen en goede voortgang boeken.

Montenegro

Een nieuw project in Montenegro was *Swimming for Freedom*. Romajongeren uit de wijk Konik in Podgorica kregen in de zomer de kans om deel te nemen aan zwemlessen.

Behalve het aanleren van zwemvaardigheden, bracht dit allerlei nieuwe ervaringen en positieve ontwikkelingen.

In Montenegro zijn er tal van toelatingseisen voor zwemcursussen, onder andere een medische keruing. Aanvankelijk stuitte dat op veel onrust, maar dankzij uitleg en begeleiding van de projectwerkers gingen jongeren en hun ouders overstag. Hieroor hebben zij hun angst voor ingewikkelde toelatingsprocedures overwonnen, en hebben genoten van iets dat normaliter alleen de niet-Roma doen.

Bovendien was deze training een eyeopener voor de instructeurs bij het zwembad. Het was voor hen de eerste keer Roma 'face to face' te ontmoeten, en veel van hun vooroordelen en ideeën zijn verdwenen. Daarbij werden binnen de Roma-gemeenschap de veronderstellingen weerlegd, dat hun kinderen niet door het zwembadpersoneel zouden worden geaccepteerd. Dus ook voor hen was het grens-doorbrekend en werd de integratie ook van die kant bevorderd. Tenslotte kon dit project worden benut als een extra motivatie om de kinderen op school te houden, als voorwaarde voor deelname aan deze zwemcursus.

Noord-Macedonië

Najaar 2019 zijn we ook in Macedonië het werk onder de Roma gaan steunen. In dit land bevindt zich de grootste Roma-gemeenschap van Europa, een wijk van de stad Skopje: *Shuto Orizari*, doorgaans *Shutka* genoemd. Een aantal van de armste gezinnen daar kunnen we ondersteunen met voedselhulp.

Een paar kilometer ervandaan ligt het dorpje *Saraj*, waar we support geven aan de Roma-kerk en het kinderwerk. Mogelijk dat we er in de toekomst ook een *Roma Kids Project* gaan starten.

Oekraïne

In de Romawijk van *Chust*, een stadje in het oostelijk berggebied van de provincie Zakarpatska, wonen zo'n zeventig gezinnen, in doorgaans zelfgebouwde hutten. Basisvoorzieningen, zoals bestrating, stromende water of riolering ontbreken er. Ouders zoeken op de vuilnisbelten naar oud ijzer, waar ze een vergoeding voor krijgen, zodat ze een karig maal hebben. Kinderen gaan niet naar school en leven afgezonderd van de wereld.

JAARRAPPORTAGE 2019

Een paar jaar geleden hebben we een fonds beschikbaar gekregen voor de aanleg van stroom in deze wijk. Vanaf de dichtstbijzijnde aansluiting zouden kabels doorgetrokken kunnen worden.

Eén van de voorwaarden was dat er een bouwwerk zou worden neergezet voor een aggregaat. Zo'n gebouwtje kon spoedig worden gerealiseerd, maar vanwege bureaucratie en corruptie heeft de aanleg van elektriciteit lang op zich laten wachten.

Omdat er in dit dorp geen enkele centrale plek is, waren de bewoners blij met het gebouwtje. Projectpartner Sergey ging er bijeenkomsten organiseren en evangeliseren. Er is in 2019 ook een keuken gemaakt, en zo konden we van hieruit ook voedselhulp gaan organiseren. En voorjaar 2019 zijn we er een *Roma Kids Project gestart!* Kinderen die nog nooit een potlood vastgehouden hebben, worden nu getraind in fijne motoriek, in stilzitten en naar verhalen luisteren, in lezen en schrijven! We hopen hen in de komende jaren ook te gaan helpen om naar school te gaan.

In de zomer van 2019 was er ook ineens een doorbraak ten behoeve van de stroom. Een lokale beambte zette zijn handtekening onder alle benodigde papieren en het elektriciteitsbedrijf kon daarna aan de slag. Toen eenmaal alles op het gebouwtje was aangesloten, konden de kabels worden doorgetrokken naar alle woningen.

JAARRAPPORTAGE 2019

Projectpartner Sergey heeft vanuit de lokale bevolking drie mannen aangesteld om het project goed te laten draaien. Met iedereen is een overeenkomst gemaakt over de aanleg en de levering van stroom. Tot dan toe gebruikten bewoners kaarsen om 's avonds de ruimte te verlichten. Eén peertje aan het plafond brengt ongeveer dezelfde kosten, die de mensen per maand voldoen. Alleen weduwen met kinderen of bejaarden krijgen de kosten vergoed. Het was een geweldige feest in de huisjes toen de elektriciteit was aangelegd. Zo verrassend dat je alleen maar op een knopje hoeft te drukken en dat er dan licht is! Met name de kinderen zullen er snel aan gewend zijn. In te zijner tijd zullen er ook tv's kunnen komen, en pc's. Er zal een wereld voor hen opengaan. Kansen om een betere toekomst op te bouwen!

Roemenië

In het centraal gelegen district Mures in Roemenië ligt een klein dorp, *Solovăstru*. Er wonen hier zo'n 150 Roma, vaak in erbarmelijke omstandigheden. Onze projectpartner heeft er sinds een jaar een zendingshuis, van waaruit allerlei activiteiten worden georganiseerd. Zoals hulp en bemoediging aan gezinnen, training van jongeren en kinderen.

De programma's worden in klein zaaltje gehouden, maar er is dringend behoefte aan meer ruimte. Ook voor sport en spel en om jongeren de gelegenheid te geven elkaar te ontmoeten.

JAARRAPPORTAGE 2019

Het plan is opgevat om een oude schuur op het erf te gaan renoveren en om te bouwen als Jeugdhonk. De muren zijn vervangen en in 2019 vonden we support voor een nieuw dak, dat in het najaar kon worden gelegd.

Servië

Volgens de statistieken maken slechts 3 van de 100 Romakinderen in Servië een school af. Maar van de kinderen die naar *het Roma Kids Project* in de stad *Jagodina* komen is ruim 85% erg succesvol op school! Het project blijkt cruciaal te zijn voor het leven van de kinderen, voor hun ontwikkeling en hun toekomst.

JAARRAPPORTAGE 2019

In 2019 konden 5 kinderen die deelgenomen hebben aan het project in Jagodina doorstromen naar de reguliere school. Zij kregen een tas met schoolspullen, en een paraplu! In de middag komen ze nog naar het project voor huiswerkbegeleiding. We blijven hen waar nodig steun bieden.

India

De Banjaras zijn de Roma van India. Bekend om hun nomadische levensstijl, zijn ze een van de grootste ongeletterde bevolkingsgroepen in het land, die vaak lijden onder mishandeling, uitsluiting en discriminatie door de maatschappij in het algemeen.

Velen leven in een zeer diepe graad van armoede. Als gevolg daarvan migreren veel Banjara naar de steden op zoek naar werk.

Meer dan 40% Banjara-kinderen gaat niet naar school. Er is geen enkele aandacht voor meisjesonderwijs. Vrouwenmishandeling is heel gewoon. In Mumbai houden de Banjara zich in leven door te werken in de visserijsector, met een salaris van 40-60 Roepie's per dag. De vis die in de haven wordt aangeleverd transporteren de mannen van de ene plaats naar de andere en vrouwen maken de vis schoon en verkopen ze aan de exportagenten. Kinderen gaan ook met hun ouders naar de haven en helpen mee of hangen daar de hele dag rond.

JAARRAPPORTAGE 2019

Onze projectpartner in Mumbai heeft Banjara-kerken opgezet en diverse onderwijsactiviteiten. Zoals *Daycare Centers* voor kinderen, vergelijkbaar met de *Roma Kids Projecten* van Christian Roma Support; kinderen krijgen voedsel, bijbelonderwijs en scholing.

In 2019 hebben wij steun gegeven aan de opzet van een *Daycare Centre* voor 50 Banjara-meisjes. Ouders gaven hier toestemming voor, omdat ze overdag niet naar hen om hoeven kijken en geen eten hoeven geven. De meisjes krijgen er 6 uur per dag les, 5 dagen in de week, en elke dag gezonde maaltijden. Een buitengewone ommekeer in hun leven!

NEDERLAND

Documentaire EO Metterdaad

De documentaire van EO Metterdaad over de Roma in Oost-Europa is maart 2019 op televisie geweest.

In de aflevering die met Christian Roma Support is gemaakt, stonden twee kinderen centraal, Sandy en David. Zij leven in een armzalig Romakamp waar het leven uitzichtloos lijkt.

Door deelname aan projecten voor onderwijs, kunst en sport, wordt hun blik verbreed en kunnen deze arme Romakinderen zich ontwikkelen.

Filmreis

Om (potentiële) sponsors goed te informeren, is foto- en filmmateriaal onontbeerlijk. Geregeld sturen projectpartners ons het nodige toe, maar de kwaliteit is niet altijd voldoende om te publiceren of sponsors toe te zenden. Daarom hebben we in 2019 vanuit Nederland een filmreis naar Oekraïne ondernomen.

Van tevoren werden op de verschillende projectlocaties voedselpakketten voorbereid. Daarmee konden we gezinsbezoeken afleggen. We luisterden naar de verhalen en baden met de gezinnen. Wie dat wilde hebben we geïnterviewd en gefilmd.

Tijdens de interviews kregen we talloze schrijnende verhalen te horen. De video die ervan is gemaakt is op ons YouTube-kanaal geplaatst.

Roma Networks

Christian Roma Support is de Nederlandse vertegenwoordiging van een internationaal netwerk van christelijke Roma-organisaties ; *Roma Networks* genaamd. Najaar 2019 was er een conferentie in Sarajevo (Bosnië-Herzegovina), waar deelnemers uit meer dan dertig verschillende landen bijeen waren. Tesaamen werd er nagedacht over de steun aan Roma in Europa en wereldwijd. Bijzonder is dat Roma-mensen zelf de organisatie en leiding hebben van dit netwerk.

CRS-team

Bestuur en directie

Dirk van Veelen	Voorzitter
Kees Hekkert	Penningmeester
Angela Zimmerman	Bestuurslid
Jolanda Marx	Bestuurslid
Mirjam Mul-Looije	Bestuurslid
Anneke Steinmann	Directeur

Medewerkers

Ary de Bloois	Boekhouding
Erik van Doorn	Correspondentie
Guido van Iperen	Veldcontacten
Hans Odink	Systeembeheer
Iris van Rijswijk	Sociale media
Kees en Tilly Nieuwstraten	Filmmakers
Marjolein Roelfsema	Marketing en PR
Peter Matla	Ambassadeur
Peter van der Meer	Veldcontacten
Pia Manni	Veldcontacten
Wijke Klumpje	Veldcontacten

FINANCIËEL VERSLAG

JAARREKENING VAN STICHTING CHRISTIAN ROMA SUPPORT OVER 2019

	<u>PER 31</u> <u>DECEMBER 2019</u>	<u>PER 31</u> <u>DECEMBER 2018</u>
<u>ACTIVA</u>		
Vlottende activa		
Vorderingen	€ -	€ 10
Liquide middelen	€ <u>71.870</u>	€ <u>58.164</u>
	€ 71.870	€ 58.174
Totaal	€ <u>71.870</u>	€ <u>58.174</u>
<u>PASSIVA</u>		
Reserves en fondsen		
Algemene reserve	€ 6.974	€ 2.184
Continuïteitsreserve	€ 5.000	€ 5.000
Bestemmingsreserve	€ <u>58.732</u>	€ <u>49.745</u>
	€ 70.706	€ 56.929
Vreemd vermogen		
Kortlopende schulden	€ <u>1.164</u>	€ <u>1.245</u>
	€ 1.164	€ 1.245
Totaal	€ <u>71.870</u>	€ <u>58.174</u>

JAARRAPPORTAGE 2019

TOELICHTING DE BALANS

<u>ACTIVA</u>	<u>PER 31</u> <u>DECEMBER 2019</u>	<u>PER 31</u> <u>DECEMBER 2018</u>
Vlottende activa		
<u>Vorderingen</u>		
Nog te ontvangen rente	€ <u> -</u>	€ <u> 10</u>
<u>Liquide middelen</u>		
Kas	€ 563	€ 501
ING Betaalrekeningen	€ 28.258	€ 22.359
ING Spaarrekening	€ <u> 43.049</u>	€ <u> 35.304</u>
Totaal	€ <u> 71.870</u>	€ <u> 58.164</u>

De bankrekeningen staan vrijelijk ter beschikking.
Er is geen kredietovereenkomst

JAARRAPPORTAGE 2019

TOELICHTING OP DE BALANS

<u>PASSIVA</u>	<u>PER 31</u> <u>DECEMBER 2019</u>	<u>PER 31</u> <u>DECEMBER 2018</u>
Reserves en fondsen		
<u>Algemene reserve</u>		
Algemene reserve begin boekjaar	€ 2.184	€ 1.979
Resultaat boekjaar	€ 13.777	€ -6.752
Toewijzing aan projecten	€ -8.987	€ 6.957
Totaal	€ 6.974	€ 2.184
<u>Overige reserves</u>		
Batig saldo projecten	€ 58.732	€ 49.745
Totaal eigen vermogen	€ 65.706	€ 51.929
 <u>Schulden</u>		
<u>Kortlopende schulden</u>		
Loonheffingen	€ 433	€ 429
Vakantiegeldreserve	€ 441	€ 285
Nog te betalen bankkosten	€ 40	€ 106
Nog te betalen administratiekosten	€ 250	€ 425
Totaal	€ 1.164	€ 1.245

De kortlopende schulden hebben alle een looptijd van korter dan 1 jaar.

JAARRAPPORTAGE 2019

RESULTATENREKENING (STAAT VAN BATEN EN LASTEN)

!

	<u>PER 31</u> <u>DECEMBER 2019</u>	<u>PER 31</u> <u>DECEMBER 2018</u>
<u>LASTEN</u>		
<u>Besteed aan doelstellingen</u>		
Roma Kids Support	€ 20.502	€ 18.905
Food Support	€ 10.025	€ 9.807
Heating Support	€ 12.132	€ 17.697
School / student Support	€ 30.949	€ 29.705
Housing / building Support	€ 16.325	€ 23.439
Family Support	€ 30.116	€ 32.219
Church Support	€ 3.895	€ 2.665
Overige projecten incl. General	€ <u>214.081</u>	€ <u>66470</u>
	€ 338.025	€ 200.907
 <u>Kosten beheer en administratie</u>		
Wervingskosten	€ 4.003	€ 3.839
Overige kosten	€ <u>18.075</u>	€ <u>18.318</u>
Totaal overheadkosten	€ 22.078	€ 22.157
 Totaal lasten	 € <u>360.103</u>	 € <u>223.064</u>

JAARRAPPORTAGE 2019

RESULTATENREKENING (STAAT VAN BATEN EN LASTEN)

<u>BATEN</u>	<u>PER 31</u> <u>DECEMBER 2019</u>	<u>PER 31</u> <u>DECEMBER 2018</u>
<u>Algemene giften</u>		
Giften met algemene of zonder bestemming	€ 26.868	€ 22.352
<u>Bestemmingsgiften</u>		
Roma Kids Support	€ 20.935	€ 19.001
Food Support	€ 10.090	€ 9.579
Heating Support	€ 14.196	€ 16.442
School / student Support	€ 32.710	€ 29.483
Housing / building Support	€ 21.436	€ 28.220
Family Support	€ 29.978	€ 34.195
Church Support	€ 3.878	€ 2.690
Overige projecten incl. General	€ 213.789	€ 54.340
	€ 347.012	€ 193.950
Rente	€ -	€ 10
Totaal baten	€ 373.880	€ 216.312
RESULTAAT		
Totaal baten	€ 373.880	216.312
Totaal lasten	€ 360.103	€ 223.064
Resultaat boekjaar	€ 13.777	€ -6.752

JAARRAPPORTAGE 2019

TOELICHTING RESULTATENREKENING

<u>LASTEN</u>	<u>PER 31</u> <u>DECEMBER 2019</u>	<u>PER 31</u> <u>DECEMBER 2018</u>
<u>Wervingskosten</u>		
Marketing en Public Relations	€ 3.473	3.511
Drukwerk en verzendkosten	€ 530	€ 328
	<u>4.003</u>	<u>€ 3.839</u>
	€	
<u>Overige kosten</u>		
Personeelskosten	€ 12.065	€ 7.026
Overige kosten	€ 6.010	€ 11.292
	<u>€ 18.075</u>	<u>€ 18.318</u>